

**T.C.
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ
GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ
BAŞKANLIĞI**

Yeşil Sanayi Destek Programı
Hakkında Bilgi Notu ve Sık Sorulan Sorular

08.01.2024

 KOSGEB	T.C. KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI
KONU:	YEŞİL SANAYİ DESTEK PROGRAMI

Dünya Bankası ile Türkiye’de sanayide döngüsel ekonomi ve yenilebilir enerji kapasitesinin artırılması amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından yürütülecek olan Türkiye Yeşil Sanayi Projesinin toplam bütçesi 450 Milyon ABD Doları olarak belirlenmiştir.

GEREKÇE:

İklim değişikliği ile mücadelede öncü bir rol oynamak isteyen Avrupa Birliği (AB), 2019 yılında Avrupa Yeşil Mutabakatı’nı (AYM) açıklamıştır. Gümrük Birliği kapsamında ileri bir bütünleşme tesis ettiğimiz AB Tek Pazarı üzerinde dönüştürücü etkilere sahip olacak Avrupa Yeşil Mutabakatı’nın, hem aday ülke statüsü hem Gümrük Birliği ortağı olarak Türkiye’nin AB’ye ticari entegrasyonu üzerinde önemli etkileri olması kaçınılmazdır. Ülkemizin sağlayacağı uyum ile hedeflenen politika değişikliklerini ülkemiz için fırsata çevirmek amacıyla Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında öne çıkan ve ülkemizi etkileyebilecek başlıca hususlar titizlikle takip edilmektedir.

Türkiye ekonomisi ve sanayisinin yeşil dönüşümü; kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin tesis edilmesinin yanı sıra, ülkemizin AB başta olmak üzere, üçüncü ülkelere ihracatında rekabetçiliğinin korunması ve güçlendirilmesi için elzem görülmektedir. Bu alanda atılacak adımlar aynı zamanda ülkemizin küresel değer zincirlerine entegrasyonunun geliştirilmesi ve uluslararası yatırımlardan alacağı payın artırılması bakımından da önem teşkil etmektedir.

Tüm bunlar çerçevesinde 2021 Temmuz ayında Yeşil Mutabakat Eylem Planı açıklanmıştır. Plana göre; Sınırdaki Karbon Düzenlemesi, Yeşil ve Döngüsel Ekonomi, Yeşil Finansman, Temiz, Ekonomik ve Güvenli Enerji Arzı, Sürdürülebilir Tarım, Sürdürülebilir Akıllı Ulaşım, İklim Değişikliği ile Mücadele, Diplomasi ve Bilinçlendirme faaliyetleri gibi başlıklar belirlenmiştir.

Yeşil ve döngüsel bir ekonomi, gerek yatırımlar gerekse büyüme stratejileri belirlenirken sera gazı emisyonlarının azaltılması ile enerji ve kaynak verimliliğinin artırılmasının gözetilmesini gerektirmektedir. Bu itibarla, yeşil ve döngüsel ekonomi hedeflerinin bir arada ele alınması ve bu kapsamda geliştirilecek faaliyetlerin bütüncül bir yaklaşımla hayata geçirilmesi önem arz etmektedir.

Tüm bunlar projenin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından gerçekleştirilmesine gerekçe oluşturmaktadır.

PROJENİN BİLEŞENLERİ

a) Projenin birinci bileşeninde KOSGEB tarafından KOBİ'lerin yeşil dönüşüm faaliyetlerine yönelik geri ödemeli destek kullanılacaktır. Söz konusu destek ile yenilenebilir enerji, kaynak verimliliği, atık yönetimi, döngüsel ekonomi vb. tematik alanlarda endüstriyel işletmeler tarafından gerçekleştirilecek faaliyetler desteklenecektir.

b) Projenin ikinci bileşeninde TÜBİTAK tarafından Türkiye'de veya diğer pazarlarda yeni yeşil teknolojilerin, ürünlerin veya süreçlerin geliştirilmesini içeren yeşil inovasyon faaliyetlerinde bulunan firmaları hedeflenecektir. Yeşil start-up'lar, KOBİ'ler, büyük firmalar veya firma konsorsiyumlarının başvurabileceği destekler, yeşil üretime veya daha yüksek enerji ve/veya kaynak verimliliğine katkıda bulunan Ar-Ge, prototip geliştirme, standart geliştirme ve yeni ürün veya süreç geliştirmeyi içerecektir.

c) Projenin üçüncü bileşeninde ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı teknik destek bileşeni altında Proje Yönetimi, İhtiyaç Analizi, Kapasite Geliştirme, Yeşil Sanayi Akademisi, Yeşil İzleme Sistemi ve Tanıtım ve Yaygınlaştırma iş paketlerini yürüterek projenin etkin yönetilebilmesini sağlayacaktır.

KOSGEB BİLEŞENİ

“Sanayide KOBİ'lerin Enerji ve Kaynak Verimliliği Sağlanması ve Karbon Emisyonlarının Azaltılması”

Bileşene ayrılan 250 Milyon ABD Doları fon KOSGEB tarafından devreye alınan «**Yeşil Sanayi Destek Programı**» ile işletmelere kullanılacaktır. Yeşil Sanayi Destek Programı kapsamında **2 Proje Teklif Çağrısı** hazırlanmış ve 8 Aralık 2023 tarihinde ilan edilmiştir.

Başvuru Tarihleri: 08 Aralık 2023 – 30 Kasım 2024

Başvuru Uygunluk Koşulları

- Küçük veya orta ölçekli sanayi KOBİ'leri¹
- İşletme Findeks kredi notu endeksine göre “çok riskli” olmamalıdır.
- İşletmenin onaylı son mali yıl verilerinde yer alan mali bilanço veya net satış hasılatı proje toplam bütçesinden büyük olmalıdır.
- Başvuru yapacak tüm işletmelerin proje teklif çağrısı ilan tarihi itibarıyla en az 2 yıl önce kurulmuş olması gerekmektedir.
- Çevresel ve Sosyal Yönetim Sisteminde (ÇSYS) tanımlanan kriterlere uygunluk
- En az 20 TEP veya eşdeğeri Kilo Watt (KW) tüketim²

¹ Yalnızca Proje Teklif Çağrılarında ilan edilen sektörler. Mikro ölçekli işletmeler desteklenmez.

² Yalnızca GES Projeleri için geçerlidir. Ayrıca GES Projelerinde işletmenin geçerli çağrı mektubunun olması gerekmektedir.

➤ **2023.01- Sanayi KOBİ'lerinin Güneş Enerjisi Yatırımlarının Desteklenmesi Proje Teklif Çağrısı**

Bu çağrının amacı, endüstriyel faaliyetlerde enerji sistemlerini karbondan arındırmak, KOBİ'leri çevre dostu teknolojilerin kullanımı konusunda bilinçlendirmek ve KOBİ'lerin enerji maliyetlerini düşürerek rekabet güçlerini artırmaktır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması ve sanayide temiz ve güvenilir enerji dönüşümüne ilişkin eylem adımlarının yer aldığı bu başlıkta enerjinin güvenli ve sürdürülebilir olması önceliklendirilmektedir.

Teklif çağrısı ile, yaklaşık **1.000 potansiyel** KOBİ'ye üretim tesislerinde (yerinde) güneş enerjisi kurmaları ve kendi elektriğini üretmeleri için destek sağlanacaktır.

Çağrı Bütçesi: 160 Milyon ABD Doları

Uygun Proje Konusu: Güneş Enerji Sisteminin kurulması ve işletilmesi

Proje Süresi: En az 8 ay ve en fazla 12 ay

Desteklenecek Proje Giderleri: Makine, Teçhizat Giderleri

Destek Üst Limiti: 14.000.000 TL

Destek Oranı: % 60³

Destek Türü: Geri Ödemeli⁴

➤ **2023.02- Sanayide Temiz ve Döngüsel Ekonomi Proje Teklif Çağrısı**

Bu çağrının amacı, KOBİ'lerin çevresel sürdürülebilirlik, rekabet edebilirlik, yatırım fırsatları, dijitalleşme ve kaynak temininde kapasitelerinin geliştirilmesine ve öncelikli ihtiyaçlarının çevresel duyarlılık ve kaynak verimliliği olarak karşılanmasına katkıda bulunmaktır.

Teklif çağrısı ile, yaklaşık **1.250 potansiyel** KOBİ'yi aşağıdaki müdahalelerle destekleyecektir.

Çağrı Bütçesi: 87 Milyon ABD Doları

Uygun Proje Konuları: Enerji verimliliği, Su verimliliği, Hammadde verimliliği, Sürdürülebilir ve iklime dayanıklı atık geri dönüşümü, Endüstriyel simbiyoz, Döngüsel ekonomi

Proje Süresi: En az 8 ay ve en fazla 12 ay

Desteklenecek Proje Giderleri: Personel, Makine, Teçhizat, Yazılım, Hizmet Alım Giderleri (İşletmenin proje başvuru formunda en az iki gider grubu yer almalıdır.)

Destek Üst Limiti: 4.000.000 TL

Destek Oranı: % 70⁵

Destek Türü: Geri Ödemeli⁶

---

³ Adana, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep (Nurdağı ve İslahiye hariç), Kilis, Osmaniye ve Şanlıurfa (ağır hasarlı) **%80** Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep' in İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde (az hasarlı, orta hasarlı, ağır hasarlı) **%90**

⁴ Geri ödemeler, proje süresinin bitiş tarihinden sonra 12 ayı ödemesiz olmak üzere, dörder aylık dönemler halinde 6 eşit taksitte yapılır.

⁵ Adana, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep (Nurdağı ve İslahiye hariç), Kilis, Osmaniye ve Şanlıurfa (ağır hasarlı) **%80** Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep' in İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde (az hasarlı, orta hasarlı, ağır hasarlı) **%90**

⁶ Geri ödemeler, proje süresinin bitiş tarihinden sonra 12 ayı ödemesiz olmak üzere, dörder aylık dönemler halinde 6 eşit taksitte yapılır.

SIK SORULAN SORULAR

Başvuru koşulları hakkındaki sorular:

1. Proje başvurusu ve işletmenin sektörü ile ilgili nelere dikkat edilmelidir?

İşletmenin Başvuru formunda belirttiği "Proje konusu sektör"

- İşletmenin faaliyet gösterdiği sektörlerden birisi olmalıdır.
- Aynı zamanda proje teklif çağrısında ilan edilen sektörlerden olmalıdır.
- İşletmenin ana faaliyet kodu proje teklif çağrısında ilan edilen yasaklı sektörlerden birisi **olmalıdır**.

Başvuru koşulunda kontrol edilecek yukarıdaki hususlar dışında işletmenin proje kapsamında gerçekleştireceği faaliyetleri ile proje konusu sektörün uyumu kurul tarafından değerlendirilecektir.

2. Başvuru koşulu olan "Findeks kredi notu endeksine göre "orta riskli", "az riskli", "iyi" veya "çok iyi" gruplandırılmalarından birinde yer almalıdır" şartı nasıl kontrol edilmektedir?

- Tüzel kişi işletmeler, başvuru formunda 1.2.1.2. bölümünde Findeks Raporu'nda yer alan toplam borç ve toplam limit bilgileri üzerinden "toplam borç/toplam limit" formülü ile gruplandırılacaktır. Söz konusu formüle göre endeks şöyle uygulanacaktır:
  - ✓ $\text{Toplam borç/Toplam Limit} > 1$ ise "Çok Yüksek Riskli"
  - ✓ $1 \geq \text{Toplam borç/Toplam Limit} \geq 0,75$ ise "Orta Riskli"
  - ✓ $0,75 > \text{Toplam borç/Toplam Limit} \geq 0,50$ ise "Az Riskli"
  - ✓ $0,50 > \text{Toplam borç/Toplam Limit} \geq 0,25$ ise "İyi"
  - ✓ $0,25 > \text{Toplam borç/Toplam Limit} \geq 0$ "Çok İyi"
- Gerçek kişi işletmeler için (şahıs işletmeleri) risk grubu verisi findeks raporunda risk grubu verisi yer almaktadır.

Sorumlu Personel tarafından, başvuru formunda işletmenin toplam borç ve toplam limit bilgilerini doğru girerek doğru risk grubunda olup olmadığının kontrolü gerçekleştirilmelidir. Başvuru formu ekinde yüklenen findeks raporu üzerinden aynı formül uygulanarak yukarıdaki aralıklara göre kontrol yapılmalıdır.

Findeks raporu bulunmayan işletmeler Yeşil Sanayi Destek Programına başvuru yapamazlar. Söz konusu kısıt Dünya Bankası tarafından talep edilmiş olup alternatif yöntemler/raporlar kabul edilmemektedir.

3. Başvuru koşulu olan "İşletmenin gerçekleştirdiği faaliyetler kapsamında Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemine göre belirlenen izleme kriterlerine göre "düşük" veya "orta" seviyede olması gerekmektedir" şartı ne ifade etmektedir?

Yeşil Sanayi Destek Programı kapsamında işletmenin yürüteceği projenin faaliyetleri KOSGEB Türkiye Yeşil Sanayi Projesi Çevresel ve Sosyal yönetim sistemi çerçevesinde

çevresel ve sosyal açılarından değerlendirilerek “düşük”, “orta” , “önemli/yüksek” risk gruplarında değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

Değerlendirme Türkiye Yeşil Sanayi Projesi kapsamında istihdam edilecek çevre, sosyal ve iş sağlığı güvenliği uzmanları tarafından yapılacak ve aşağıdaki işlem adımlarında gerçekleştirilecektir.

- İşletme proje başvurusunda yalnızca bu konuda beyanda bulunacak ve Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Durum Tespit Formu Bölüm (A) yı başvuru ekinde sunacaktır.
- Uygulama birimi tarafından işletme beyanı ile bahse konu formun doldurulup doldurulmadığı ve imza alanı kontrol edilecektir. Uygun bulunması halinde kurula sevk edilecektir.
- Kurula sevk edilen proje kurul sekreteryasından sorumlu KOSGEB Birimi tarafından çevre, sosyal ve iş sağlığı güvenliği uzmanlarına ulaştırılacaktır. İlgili uzmanlar işletmenin risk sınıfını belirleyerek Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Durum Tespit Formu Bölüm (B) yi hazırlayarak sekreteryaya birimine iletilecektir.
- Risk Sınıfı “düşük”, “orta” çıkan işletmelere kurul gündemine alınacaktır. Risk Sınıfı “önemli/yüksek” çıkan işletmelerin Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Durum Tespit Formu Bölüm (B) ise kurul sekreteryası tarafından Uygulama Birimine iletilecek ve işletmenin projesi KBS üzerinden başvuru aşamasına getirilecektir.
- Risk Sınıfı “önemli/yüksek” çıkan bu işletmeler “Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Durum Tespit Formu Bölüm (B)” içerisinde yer verilen aksiyon planını gerçekleştirilmesi halinde başvuru sürecine devam edebilecektir.

4. Sanayi KOBİ'lerinin Güneş Enerjisi Yatırımlarının Desteklenmesi Proje Teklif Çağrısı başvuru koşulu olan “bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu” işletme tarafından nasıl temin edilir?

İşletme bağlı bulunduğu dağıtım şirketi veya yetkilendirilmiş OSB yönetimine belgeleriyle birlikte başvuru yapmaktadır. Dağıtım şirketi/OSB yönetimi başvuruyu değerlendirerek uygun bulması halinde İşletmeye “Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu” göndermektedir.

Başvuru ekinde sunulan çağrı mektubunun yasal süreler içerisinde ve geçerli olması gerekmektedir. Bu bilgi çağrı mektubu içerisinde yer almaktadır. Çağrı mektubu içerisinde yatırımın yapılabileceği tarih aralıkları belirtilmekte olup proje başvuru tarihi itibarıyla proje süresi ile uyumu gözetilmelidir.

5. Sanayi KOBİ'lerinin Güneş Enerjisi Yatırımlarının Desteklenmesi Proje Teklif Çağrısı başvuru koşulu olan “İşletmenin proje başvuru yapılan aydan önceki son 12 aya ait toplam enerji tüketiminin 20 Ton Eşdeğeri Petrol (TEP) / eşdeğer kilowatt saat (kWh) veya bu değerlerin üzerinde olması gerekmektedir.” koşulundaki 20 TEP değeri neleri kapsar?

İşletmenin ürün/hizmet üretim süreçlerinde tükettiği tüm enerji türleri (doğalgaz, elektrik, fuel oil, kömür, vb.) dahil edilerek ve varsa işletmenin **merkez ve şubelerinin (aynı vergi numarasıyla işletilen)** toplam tüketimi dikkate alınarak hesaplanmalıdır. TEP hesabı yapılırken ürün/hizmet üretim süreçlerinde tüketilen enerji dışında (işletmenin kullandığı araçların yakıt gideri, lojistik için kullanılan enerji gideri, vb.) herhangi bir tüketim dikkate alınmaz.

Diğer Hususlarda Sık Sorulan Sorular:

6. İşletme aynı anda 2 proje teklif çağrısına başvuru yapabilir mi?

İşletme; 2023-01 ve 2024-01 numaralı Proje Teklif Çağrılardan yalnızca birine başvuru yapılabilir.

7. Sanayi KOBİ'lerinin Güneş Enerjisi Yatırımlarının Desteklenmesi Proje Teklif Çağrısı kapsamında yapılacak projelerde yatırım nerede ve nasıl olmalıdır?

Yapılacak GES yatırımı proje teklif çağrısında belirtildiği üzere işletmenin faaliyet gösterdiği binaya bütünleşik olmalıdır. İşletmenin merkez veya şubelerinde çatı üstü, bina cephesi, ek kullanım alanlarının (depo ve benzeri) çatısı veya cephesi dahildir.

İşletmenin faaliyet gösterdiği binanın mülkiyetinin kendisine ait olma şartı bulunmamaktadır. İşletme başka bir binaya taşınırsa GES yatırımı da taşıyabilmektedir. Ancak işletmenin yeni binasında söz konusu GES'i nasıl kullanabileceğine ilişkin hususların(gerekli yasal sürecin işletilmesi) ilgili dağıtım şirketi/OSB ile netleştirilmesi gerekmektedir.

8. Sanayi KOBİ'lerinin Güneş Enerjisi Yatırımlarının Desteklenmesi Proje Teklif Çağrısı kapsamında hangi giderler desteklenmektedir.

Söz konusu proje teklif çağrısında makine ve teçhizat giderleri desteklenmektedir. Hammadde, malzeme, sarf malzeme, inşaat, tadilat, tefrişat vb. giderler destek kapsamı dışındadır. Bunlara yönelik giderlerin ayrı bir kalem olarak talep edilmesi durumunda başvuru Kurul'a sevk edilmeden önce Uygulama Birimi tarafından düzeltme sağlanmalıdır.

9. Sanayi KOBİ'lerinin Güneş Enerjisi Yatırımlarının Desteklenmesi Proje Teklif Çağrısı kapsamında halihazırda GES yatırımı bulunan işletmeler de destekten yararlanabilir mi?

Söz konusu proje teklif çağrısı kapsamında halihazırda GES yatırımı bulunan işletmeler de diğer tüm koşulları sağlama kaydıyla çatı GES ve işletme tesisine bütünleşik GES yatırımları için proje başvurundan bulunabilecektir.

10.Sanayide Temiz ve Döngüsel Ekonomi Proje Teklif Çağrısı kapsamında işletme birden fazla konu seçebilir mi?

İşletme Proje konuları olarak belirtilen başlıklarından yalnızca bir tanesi ile başvuru yapılabilecektir. Ancak işletmenin projesinin diğer konulardaki faaliyetleri içermesinde sakınca yoktur.

11.Sanayide Temiz ve Döngüsel Ekonomi Proje Teklif Çağrısı kapsamında işletme makinelerini yenileyebilir yada kapasitesini artırabilir mi?

Seçilecek proje konusu kapsamında işletmenin enerji ve kaynak performansı sağlayacak çerçevede bir başvuru yapması beklenmektedir. Bu bağlamda belirlenen performans

göstergelerine ulaşmayı mümkün kılan ve bütünlüğü sağlayacak giderler işletme tarafından talep edilebilecektir. Bu giderlerin uygunluğu ve yerindeliği Kurul tarafından değerlendirilmektedir.

12.İşletme, Yeşil Sanayi Destek Programı ile Yatırımlarda Devlet Yardımları kapsamındaki desteklerden aynı yatırımlar için yararlanabilir mi?

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar çerçevesinde yatırım desteğinden yararlanan harcamalar için KOSGEB desteklerine başvurulamaz, KOSGEB desteklerinden yararlanan harcamalar için de söz konusu karar kapsamında yatırım desteklerine başvurulamaz. Bu konudaki sorumluluk işletmelere ait olacaktır.

13.İşletme, Yeşil Sanayi Destek Programı başvuru formunda yer verilen “işletmede tüketilen fosil kaynaklı enerji miktarı” neleri kapsamaktadır.

Başvuru formunda talep edilen “fosil kaynaklı enerji miktarı” bilgisi işletmenin halihazırda yenilenebilir enerji kaynaklarından elde ettiği enerji dışında kullandığı kömür, petrol, doğalgaz kaynaklı enerji tüketimini ifade etmektedir. İşletmenin kullandığı şebeke elektriği de fosil kaynaklı enerji miktarı hesaplamasına dahil edilecektir.

14.Yeşil Sanayi Destek Programı kapsamında hizmet sağlayıcıya ödeme yapılabilir mi?

Destek programı kapsamında hizmet sağlayıcıya ödeme imkanı bulunmamaktadır.